

Letošnje pomladanske klimatske razmere na Kredarici (2515 m)

V meteorologiji so pomladanski meseci marec, april in maj. Letošnji pomladni temperaturni povpreček — 3,7° je bil za 0,2° nad dolgoletnim povprečkom obdobja 1961—1990. Skupna pomladanska količina padavin je znašala 337,2 mm in je bila za 108,3 mm pod dolgoletnim (normalnim) povprečkom pomladi. Glede na te vrednosti lahko smatramo, da je bila pomlad na Kredarici rahlo pretopla in premalo namočena. Podrobnosti po posameznih mesecih pa so naslednje:

Temperaturni povpreček meseca marca, ki je znašal — 8,4°, je bil za 1,3° prehladen, aprilski temperaturni povpreček — 3,3° je bil za 1,2° nad normalno vrednostjo. Prav tako je bil majski temperaturni povpreček 0,5° za 0,7° pretopel.

Mesečni temperaturni ekstremi so bili v mejah doslej znanih ekstremov temperature na Kredarici. Maksimi so bili naslednji: marca 1,5°, aprila 4,7° in maja 10,5°. Najnižje mesečne temperature pa so bile v marcu — 18,8°, v aprilu — 15,2° in v maju — 8,3°.

Mesečni povpreček oblačnosti je znašal v marcu 6,8 desetine pokritosti neba. Bil je nad dolgoletnim povprečkom, ki znaša 6,2 desetine pokritosti neba. Sonce je v tem mesecu 120 ur obsevalo Kredarico. V aprilu je znašala stopnja povprečne mesečne oblačnosti 6,7 desetine pokritosti neba. Bila je rahlo pod normalno vrednostjo (6,9). Heliograf je v tem mesecu registriral 167 ur sončnega sija. V maju je znašal povpreček mesečne oblačnosti 7,1 desetine pokritosti neba. Bil je le za 0,1 desetine pokritosti neba nad normalno vrednostjo (7,0). Sonce je obsevalo Kredarico 180 ur.

Padavine so padale izključno kot sneg. V marcu je skupno padlo 170 mm padavin, kar je bilo 137% normalne višine. V aprilu je znašala višina padavin samo 63 mm, kar je komaj 41 % normalne vrednosti. Maj s 104 mm padavin je imel le 62% normalne vrednosti. V marcu je snežilo 18 dni, v aprilu 15, v maju pa 14 dni. Snežna odeja je vso pomlad prekrivala Kredarico. Bila je razmeroma skromna; njena največja debelina je merila v marcu 380 cm, v aprilu 315 cm in v maju 265 cm.

Iz navedenih podatkov zaključimo, da so bile pomladanske vremenske razmere planincem razmeroma nenaklonjene.

F. Bernot

odmevi

S palicami ali brez

Neposreden povod za pisanje mi je dal gospod J. Z., ko med drugim pravi, ko piše o rabi palic (PV 7/8-95, str. 354): »Pri hoji jih glede na teren uporabljam na dva načina: odziv z obema rokama hkrati ali pa izmenično kot pri klasični tehniki teka na smučeh...«

Nekako na tem mestu se vključujem v razgovor. Predpostavljam, da ima g. J. Z. v mislih tisti edini klasični tekaški korak, ki je danes (pretežno) poznan in ga učijo: vsak nožni korak spremlja oziroma podpira en odziv s palico (recimo mu korak 1 : 1).

Z obžalovanjem opažam, kako malo smučarjev (in hodcev!) danes uporablja neki korak, ki je bil zelo uporabljan v letih pred drugo svetovno vojno in so ga k nam (menda) prinesli nordjinci: en ročni odziv je prišel na dva nožna koraka (recimo mu korak 1 : 2).

Mislím, da so ta korak uporabljali zaradi pomanjkanja moči v rokah. Pri tem sistemu je ročno-ramenski del manj obremenjen, seveda pa to rezultira manjšo hitrost. Za današnje tekmovalne zahteve je ta tehnika zastarela, je pa idealna za šibkejša ali/in starejša smučarje, ki

ne lovijo časov, torej vseh sort rekrutivce, ki jim iz kakršnihkoli razlogov primanjkuje moči v rokah. Sem štejem tudi sebe. Je idealno uporaben na horizontalnih in položnih delih prog, kjer je še brez prevelikega naprezanja možno vzdrževati ustrezno gibalno ritmiko.

Izraz »ritmiko« uporabljam namerano. Ko namreč tehniko tega koraka osvojiš, je celotno gibanje kot v ravnicu razpotegnjen ples, eleganten in estetsko simpatičen. Kot da bi bil malo v sorodu z angleškim valčkom, sanjam moje mladosti...

V smiselni razmerji vgrajen med tehniko 1 : 1 in obojerno odziv predstavlja nekakšen počitek, saj takrat drsiš počasneje, ob manjši porabi energije, seveda. Če pa imaš dovolj moči v nogah, lahko s pojačanim odzivom nog delno ali v celoti nadomestiš izpad zaradi »počivanja« rok in ostane tempo vožnje skoraj nespremenjen.

Bojim pa se, da je za to tehniko treba imeti dovolj dober glasbeni posluš in bi imel plesalec, ki na ritem polke pleše valček (ali obratno), z njo kar nekaj težav, vsaj v začetku...

Ali ima ta tehnika (1 : 2) svoje ime, ne vem. Ker smo živeli v veri, da prihaja s severa, smo ji mulci v davnih letih 1935 in tam okoli rekli kar »norveška«. Spomnim pa se, da so ta korak uporabljali vsi takratni tekači,

med njimi tudi naš veliki bohinjski vzornik, legendarni **Tomaž Godec**.

Če mi »ta kratki« ne bodo zamerili, bom še dodal, da je ta tehnika (1 : 2) še prav posebej primerna za »ta dolge«, ker je pri njej ritem gibanja nekoliko počasnejši kot pri 1 : 1.

Vidite, ta »norveška« tehnika pa se da (velja za uporabnike palic, seveda) imenitno prenesti tudi na vse vrste peš hoje po dolinah in planinah. Povsod so pasaže, po ravnem več, po neravnem oziroma hribovitem pač manj, koder so vodoravni odseki poti ali takšni z blažjimi nagibi, ko sistem 1 : 1 in tisti z obojerno odzivom še nista potrebna, saj sta v bistvu nekakšno garanje, umestno le za strme vzpone. In z obžalovanjem ugotavljam, da je razmeroma malo planincev (oprostite: obiskovalcev planin!), ki obvladajo in uporabljajo to tehniko. Kar pogledajte malo okrog sebe: čim je strm vzpon končan in se pot položi, je naenkrat vse polno praznega, neaktivnega prestavljanja palic, ker so pač tu, kajne, in ni kam z njimi.

Tu prehajam na drugi del svojega prispevka. Trdim namreč, da postanejo palice polno in prijetno uporabne šele, ko so obute. Prav ste prebrali: obuti jih je treba! Običajno so pod krogci dolge še kakšnih 8 do 10 centimetrov, premer tega dela pa je 10 milimetrov. Če ne najdete